

Beszámoló Nógrád megyei diáksport helyzetéről

Nógrád megye diáksportját a Nógrád Megyei Diáksport Tanács, mint a Magyar Diáksport Szövetség területi szerve hangolja össze, irányítja, koordinálja. A DST 1987-ben alakult, azóta folyamatosan működik.

Szervezeti felépítése területi elven alapul, a hat város és vonzáskörzetük, a régi terminológiával járások, újabban (bár nem tökéletes átfedéssel kistérségek) egy-egy területi Diáksport Bizottságot alkotnak az általános iskolás korosztályok tanórán kívüli sporttevékenységének szervezésére, míg a középiskolák tekintetében két DSB működik Salgótarján és Balassagyarmat székhellyel. A DSB-k egy-egy főt delegálnak a megyei elnökségbe, melyet a közgyűlés által választott elnök és titkár egészít ki.

A kezdetekben állami és megyei támogatással idilli helyzetben működött a szervezet, kapcsolt munkakörben a Megyei Sporthivatal, később Sportigazgatóság munkatársa volt a DST titkár és a gazdaságvezető. A sportcsoportvezetőket, a DSB vezetőket központilag díjazták, a versenyek rendezésének és a versenyekre történő utazás költségeit központi és megyei forrásból a DST biztosította.

Ennek az idilli állapotnak hamar vége lett, a 90-es évek második felétől a sportcsoportvezetők, a DSB vezetők díjazása, a versenyek utazási költségeinek megtérítése megszűnt.

A támogatási rendszer átalakult. Az állami támogatás viszonylag kiszámítható módon a megyéknek juttatott támogatás fele-fele arányban megosztódott a Megyei DST és a Megyei Sportági Szakszövetségek között, és ezt a támogatást egészítette ki a megyei közgyűlés, évente más-más összeggel, ami 200 eFt és 950 eFt között változott állandóan (miközben szerte az országban 1millió Ft és 7,5 millió Ft között mozgott, Budapestet nem említve, ahol ennek az összegnek többszörösét fordították diáksportra). Volt olyan év is, amikor a megyei támogatás mértéke 0 Ft volt, egyedülként az országban.

A Megyei Sportigazgatóság megszüntetése egy merőben új helyzetet teremtett, amit azóta sem hevert ki teljesen a megyei DST. A szervezet elveszítette két főállású munkatársát, megszűnt az infrastruktúra.

A működési költségeit, melyek jelentősen megemelkedtek, hiszen pl. könyvelőt kellett megbízni a gazdasági feladatok ellátására, az NCA pályázatából fedezte a szervezet, de ez is egyrészt esetleges, másrészt évről-évre csökkent az összege, s nem tervezhető. Az ÖTM által biztosított támogatás felosztása egyharmad-kétharmadra módosult a szövetségek javára, amit senki nem egyeztetett a megyei DST akkori vezetésével. Ez volt az az év, amikor ennek okán a megyei DST kivonult a szövetségi „Diákolimpiákból”, hiszen már nem tudta ezt a terhet felvállalni, így a sportágak a korábbi 36-ról 16-ra szűkültek, majd 18-20-ra állt be.

Ezt az ÖTM forrást a megye 1 millió forinttal egészítette ki évente pályázati úton és a Nógrád Sportjáért Alapítványtól nyertünk el évente 1-200 eFt-ot. A támogatást egyéb akkor még működő pályázati forrásokból egészítettük ki. Sajnos már sok évvel ezelőtt a Wesselényi Közalapítvány kizárta a pályázók soraiból a megyei szervezeteket, szövetségeket. Két évvel ezelőtt az ÖTM támogatás is megszűnt. Az elmúlt évben a diáksport célú kistérségi pályázat is megszűnt, mely csupán a DSB szintű versenyek rendezési költségeihez járult hozzá, de mégis óriási jelentőségű volt a megyei DST életében.

Megszűnt az iskolák diáksport célú pántlikázott támogatása, a támogatás töredékére csökkentett szinten megmaradt, de gyakorlatilag bármire lehetett fordítani, így nagyon kevés helyen szolgálta a tanórán kívüli iskolai sportolást. Gyakorlatilag az iskolák is ellehetetlenültek. Ezt fejelte meg az, hogy a versenyeztetést mínusz órákkal „honorálta” az iskola, így a testnevelőt anyagilag is ellenérdekelte abban, hogy az általa felkészített tanulókat még versenyeztesse is.

Az eredmény jól látható: Jelentősen visszaesett a versenyeken indulók száma. A Balassagyarmati Középiskolai DSB gyakorlatilag vegetál, Szabó Béla tanár úr nyugdíjba vonulása óta arra képtelenek, hogy maguk közül DSB elnököt válasszanak. A Balassagyarmaton megrendezett középiskolai versenyeken szégyenszemre többszöröse volt a salgótarjáni iskolák versenyzőlétszáma, mint a helyi középiskolás indulók. Sajnos már vannak versenyek, ahol azért nem tudnak tanulóink az országos döntőben elindulni, mert a kötelező minimum 4 iskola nem indul a megyében. Az általános iskolai versenyeken is látható egy leépülési folyamat, bár nem olyan drámai, mint a középiskolák tekintetében. A megyék közötti pontversenyben állandósult az utolsó helyünk, aminek több oka is van. A pénztelenség mellett a megyei iskolarendszer: igazából nincs egyetlen sportiskola a megyében. Van ugyan egy sporttagozatos iskola Balassagyarmaton, sportosztály a Madáchban Salgótarjánban, és egy

sportiskolának nevezett egyesület Salgótarjánban, melynek nincs iskolai bázisa. Tehát gyakorlatilag intézményesített sportiskola nincs. Teljesen leépültek a sportegyesületek, nincs hová áramoltatni a tehetségeket, nem véletlen, hogy az ügyesebb gyerekek már egészen kis korban Budapest, Szombathely, Győr és más nagyvárosok sportegyesületeinek bázisiskolában folytatják a sportolást és a tanulást. A pontversenyben így nem tudjuk felvenni ezekkel az NB I-es klubok által támogatott országos kiválasztású bázisiskolákkal, akadémiákkal. Noha minden évben 40-50 fölötti azoknak a száma, akik az országos diákolimpiákon érmes helyen végeznek, a pontversenybe jórészt bele sem számítanak, hiszen csak az MDSZ által lebonyolított diákolimpiák eredményeit számítják be és ott is olyan szorzókkal, hogy egy-egy sportág elviheti az egész megye eredményét.

A 2009/2010. évi tanév úgy indult, hogy az elnökség azon tanakodott, hogy elkezdjük-e az évet, vagy hivatalosan jelentsük be az MDSZ felé, hogy Nógrád megye anyagi források híján nem vesz részt a diákolimpiai versenyeken, bizonytalan időre szünetelteti működését. A megyei versenyrendszer működtetése nélkül nem indulhatnak a tanulók az országos versenyeken, hiszen felmenő rendszerű versenyekről van szó, a megyei győztes jogosult indulni az országos elődöntőben, illetve bizonyos sportágakban az országos döntőben. Ha nincs megyei verseny, nem indulhat. Becsó Zsolt elnök úr a segítségünkre sietett, így az elmúlt évről megmentett tartalékunkat kiegészítve rendkívül szűkösen le tudtuk bonyolítani az idei tanév versenyeit, melyet 16 sportágban hirdettünk meg 6 korcsoportban, két nemben, azaz csak megyei döntőből 74 db volt, ehhez jönnek a megyei döntőt megelőző kiskörzeti, körzeti, városi versenyek, melyek száma a 400-at közelíti meg. S ez még csak a diákolimpiai versenyrendszer. A szabadidős rendezvények további 40-50 rendezvényt jelentettek a megyében.

Szerencsére pozitívumok is vannak. Rendkívül népszerű a kisiskolák versenye, amelyen önálló versenyrendszer keretében saját kategóriájukban mérhetik össze ezek a valóban kis tanulólétszámú iskolák.

Ugyancsak népszerűek voltak a pályázati forrásból elért szabadidős programok, melyek között több megyén kívüli túraprogram is szerepelt.

Idén is el tudtuk ismerni a megye Jó tanuló – Jó sportolóját, akik országos 1-3. helyezés mellett a tanulásban is kiemelkedőt nyújtottak. 2010-ben 4

Május közepén rendezünk egy országos elődöntőt.

A Nógrád Megyei DST a megye legnagyobb létszámú civil szervezete. Tagdíjat fizető tagjainak száma 20.021 fő. Ennek ellenére sem az ifjúsági, sem a civil

területen, sem pedig a sportban nem értékeli a megyei szakmai irányítás a súlyának megfelelően ezt a területet. Valamilyen megtúrt szervezetnek érezzük magunkat, amit sajnálnak ugyan, de egy falusi labdarúgó csapat szintjén kezelnek. Több versenyt bonyolítunk le évente, mint a megyei sportági szakszövetség, mely kiemelt támogatásban részesül minden évben. Több gyereket mozgatunk meg évente, mint az összes ifjúsági szervezet együttvéve a megyében, mégis 2010-ben mindezidáig egyetlen forint támogatást nem kaptunk, de kilátásunk sincs egyetlen forintra, sem eltekintve az év végén esedékes tagdíjbevételtől, melyből be kell fizetnünk az országos szerv felé a tagdíjat. Az NCA-ról nem tudunk, így bizonytalan, hogy az idén ki tudjuk-e fizetni a könyvelőt és lesz-e valamennyi pénzünk a működésre. Sajnos a legfrissebb kellemetlen hír, hogy a 2009. szeptemberében megválasztott titkár 2010. május 12-én lemondott a tisztségéről.

Bízom benne, hogy a megye közgyűlése a jövőben újra fontos területnek tekinti a megye diáksportját és ennek megfelelően anyagilag is támogatja ezt a területet, különben 2010-ben a megye lekerül Magyarország diáksport térképről, hiszen tartalékainkat feléltük, támogatást ebben az évben nem kaptunk, pályázni lassan nem tudunk sehová, működési feltételeink megoldatlanok.

Mindenesetre nagyra értékeljük, hogy a megye Közgyűlése foglalkozik a diáksport helyzetével, hiszen én 1996-tól vagyok titkára a szervezetnek, egy fél éve vagyok elnök, de a 14 év alatt ez az első, hogy a közgyűlés napirendjére kerül ez a téma és tájékozatót kértek a megyei diáksport szervezettől. Talán ez egy más típusú odafigyelés kezdete lesz. Mi ebben bízunk!

Salgótarján, 2010. május 12.

Tolnai Nándor
a Nógrád Megyei Diáksport Tanács
elnöke